

FOLK OG LAND

NR. 15 — 8. ARGANG

LØRDAG 25. APRIL 1959

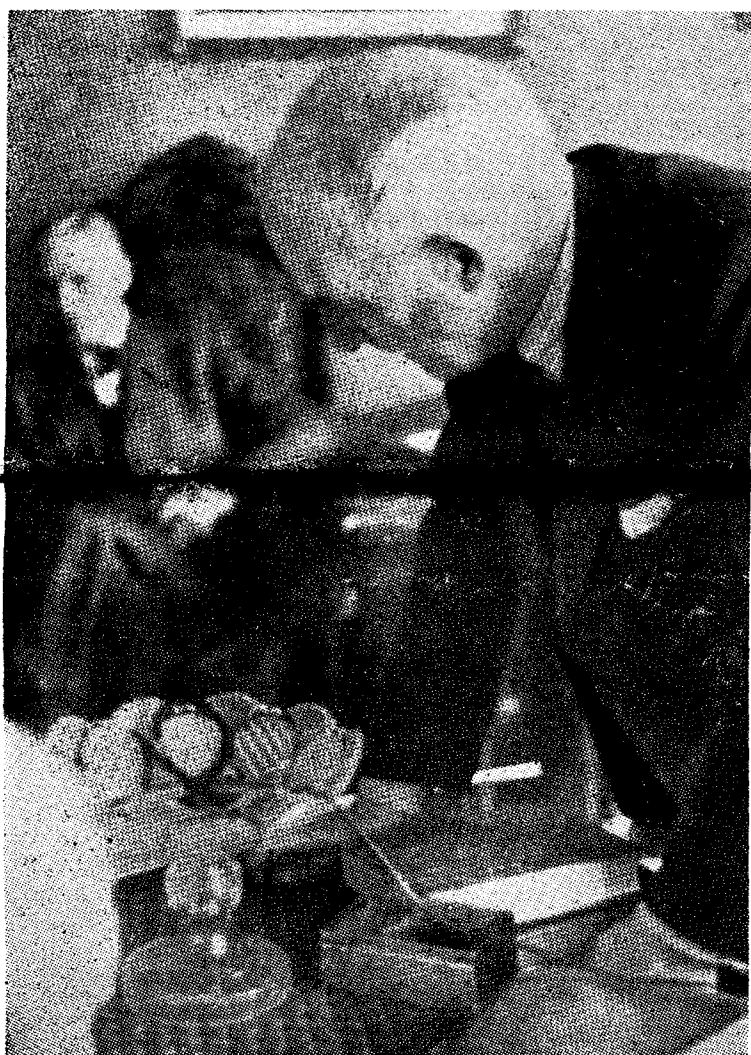
LØSSALG 65 ØRE

JORGEN DAVIDSON
Spongdaal 100

Åpen erkjennelse av britenes angrepsplaner mot Norge

Og mange andre interessante opplysninger i Sverre Kjelstadlis bok om «Hjemmestyrkene»

Da britiske hjelpetropper, som to ganger sviktet nordmennene under kampene i Norge, beklaget seg over norsk defaitisme!

Stor innsats av hjemmefrontledelsen 6. mai 1945 (!) Til høyre og lyttende selveste sjefen Paal Berg, og lyttende i bakgrunnen rettssvikfaderen Solem. Vasen oppgis å være en slags høytaler som formidler His masters voice fra London.

Sprengningen av Lysakerbroen natten til 14. april 1940 var en militært sett ubehagelig og velplasert sabotasje-handling, som satte general von Falkenhorst i hans daværende penible situasjon grå hår i hodet. Tyskerne overveiet — med hjemmel i folkeretten — alvorlige represalier. Sprengningen ble foretatt av brødrene Leif og Kåre Moe og Oluf Reed Olsen. Imidlertid fremkom straks et opprop mot sabotasje, tross for at den på det for den tyske invasjon kritiske tidspunkt kunne ha noe for seg — idet 184 ledende Oslobor-

gere, tildels landskjente nordmenn forklarte almenheten at «sabotasje gavner ikke fedrelandet, og utsetter befolkningen for fare. Enhver må nå forstå, at vi lever i en hærtatt by, hvor krigens lov gjelder. Ro, orden og disiplin er under disse forhold en bydende nødvendighet og enhvers ubetingede plikt». Dette var i de dager da 15 000 tyske soldater — provosert og narret til det av vestmaktene gikk i land i Norge, mens 300 000 nordmenn i vernepliktig alder sto og så på, fordi regjeringen hadde forsømt de mest elementære sikkerhetsforanstla-

ninger og da det gjaldt hel-ler ikke kunne bestemme seg.

Et nitid men utvilsomt overdimensjonert arbeid om et overvurdert tema.

Universitetsstipendiat Sverre Kjelstadli har utvilsomt hatt den beste hensikt med sitt verk «Hjemmestyrkene. Hovedtrekk av den militære motstanden under okkupasjonen», 491 sider.

Hvor svært anlagt det hele er fremgår av at denne skildring av den «militære motstand» i det okkuperte Norge er skrevet av en mann som ser den mest mikroskopiske umilitære motstand på en i vitenskapens lys kraftig forstørret måte. Dette første bind dekker «militær» motstand i Norge i årene 1940—44. Et annet og senere bind bebudes å ville omhandle utviklingen det siste krigsåret. Når dette er unnagjort, vil hr. Kjelstadli etter planen ta fatt på noe enda mer apokryfisk og enda mindre merkbart fenomen dengang: Skildringen av det sivile motstykke til den militære motstandsbevegelse!

Det er noe dypt rørende ved hele arbeidet: Den nasjonale selvaktelse skal søkes gjenreist! Og muligens skal Kjelstadli bekle en lærestol i illegal motstand?

*

Mange blant de gode nordmenn mener dog at alt dette rare tussemørkespill fra Milorgs og andres side selvom hensikten var patriotisk og de fallne bør huskes for sitt store offer — burde man ha latt ligge i mørket — av mange lett forståelige grunner som vi ikke idag skal komme inn på. (Forts. s. 8).

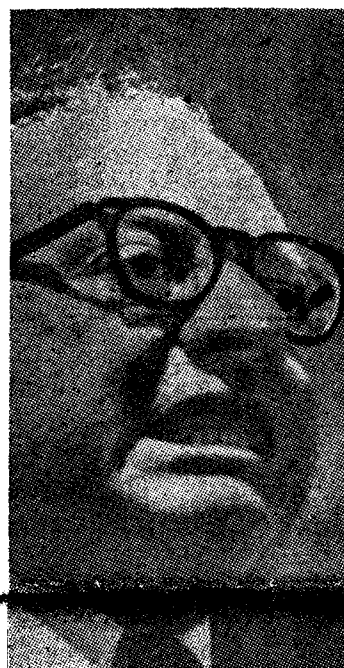

Britiske fly bomber militære mål i Bergen: Den nasjonale scene.

Hva er det som foregår i Sør-Amerika?

Angrepene på «diktatoren» i Paraguay et ledd i den store kommunistiske plan

Vil USA la det vokse frem et kommunistisk Latinamerika?

Venezuelas kommunistpresident Romulo Betancourt.

Buenos Aires i april.

Den paraguayske innenriksminister Edgar Insfran holdt for noen tid siden en tale som vakte stor oppmerksomhet innen de latinamerikanske regjeringer. Dens hensikt var å sette fingrene på visse politiske karibiske ledes erklæringer om en intervensjonsplan for en rekke land, blant dem Paraguay. Denne intervensjon skulle ha sin opprinnelse i den såkalte Caracas-pakten som den kontinentale presse har hentydet til mer enn en gang. Eksisterer virkelig en sådan pakt, som en del av pressen påstår, med medlem-

mer som forsøker å sette seg til doms over de politiske regimer i Amerika? Og hvorfor holder den seg i skyggen i form av et hemmelig selskap hvis den eksisterer? Hvem er tilsluttet paktten og hvem har inspirert den? Er det helt sikkert at det ikke er tale om en ekstrakontinental orientering og finansiering?

Kjennsgjerningene har allerede begynt å svare for seg selv. Det er helt tydelig at Caracas-pakten eksisterer. Den dannes av en samling veststrefigurer som står nærmere kommunismen enn demokratiet. Flere av disse personer tar del i de amerikanske regjeringer og ennskjønt gruppen maskerer sine hensikter ved å rette skytset mot Trujillo, Somoza og Stroessner,

General Stroessner, som angrepene tilsynatende er rettet mot.

så er den rette adressat ingen av disse tre.

De Forente Stater har sannelig sjelden utmerket seg ved noe politisk klarsyn, men nå er det snart på tide at de begynner å gjøre det. I den antikommunistiske kamp er det mange som har sluttet seg sammen og stilt seg på deres side. Denne solidaritetsstøtte må ikke bare bli besvart med materiell hjelp, men også med en vilje til forståelse av det amerikanske nåtidbildes realiteter, om man så må se under vannet

(Forts. s. 6).

«Skal vi — og kan vi glemme?»

Ad Halvdan Hydles artikkel i Aftenposten 28-3-55

Halvdan Hyde kan ikke glemme — og en får vel si: Ære være ham for det, for det viser at det stadig er noe som plager ham i stille stunder, og ikke gi ham fred: — «Gjorde vi rett dengang vi var med og hjalp til med å legge Europa åpent for østentens talløse millioner, med deres livsfremmede og livsfarlige kultur, for oss i vestlandene?»

Men åpent å erkjenne for seg selv at han dengang lot seg forblinde og rive med av den europafiendtlige propaganda, og den kortsynte hurra-nasjonale stemningsrus som flinke og durkdrevne propagandister drev mot Europas sikkerhet og fremtid — så langt er han ennå ikke kommet. At han skulle forstå at det var Stalin og alle hans leiesvenner i hele den kristne og siviliserte verden som sto bak og trakk i trådene når det gjaldt propagandaen, og fremstilte kommunistene som Vestens redningsmenn mot barbarene, det er kanskje litt for mye å vente av en mann som tilhører en såkalt konservativ avis.

Men tvilen gnager — og angsten for Nemesis er der. At man var så utrolig naiv og gikk på den propagandaskrønen, er selvfølgelig vanskelig å komme over.

Da Oslo for tiden ikke har noe teater eller kinostykke gående som kan styrke herr H. H. i hans vaklende tro på at han dengang stilte seg på Europas side i kampen, tar han seg likeså godt en snartur til København, hvor et av teatrene spiller et drama av H. C. Branner «Thermophylae», for å bli styrket i sin vaklende tro. Han skriver: «Jeg gikk mere rystet fra denne kvelden i det gamle teater, enn jeg noensinne har gått fra en kirke». (Det skulle jo forresten ikke så mye til for en pleier jo ikke nettopp bli rystet i en kirke). Men han sier ikke noe om hvorvidt det var hans tro eller tvil som var blitt rystet, derimot at han er så heldig å treffe en venn fra «hine år» som gir ham et fast håndtrykk — som formodentlig styrket ham i den rystede sinnstemning han var i — og anbefalte ham å ta seg en tur ut til Esplanaden neste dag: «Der får du alt på et brett» sier han.

På Esplanaden fikk han se «Frihetsmuseet» som er laget av danske motstandsfolk med alt til faget henhørende fra «hine år».

— I Danmark har man

altså laget museum av det — ja hvorfor ikke? — godt at man der er kommet så langt. Men heller ikke besøket i Frihetsmuseet ser ut til å ha styrket troen, for ferdig med besøket sier han: «Jeg trykket vaktmesteren i hånden og går, mens hodet summer som en bikube. De skjønne små erantis formelig nikker til farvel der ute på plenen og nå kommer solen og foråret, — er det noe iveien? — Måtte de bare bringe sitt lysbud til vår nervøse menneskehet...»

Jo, det er ganske sikkert noe iveien, for Russland med sine 160 millioner står i dag i hjertet av Europa, og er så uhyre mye sterkere enn noengang før i historien — og hvem har hjulpet dem dit? — og Kina med sine 600 millioner har felles grense med Russland og den samme ideologi, og er deres allierte.

Det var noen få i Europa som så faren fra øst, men de var så altfor få, og jøssinger i det ganske Vesterland hadde, etter å ha beskuet sin egen navle lenge nok, bestemt seg for å slå disse vranglærere ihjel, og la seg beskytte av 760 millioner asiater.

Men Nemesis er det ingen gitt å stanse eller unnfly, og en gang til får ikke Europa igjen den sjansen det hadde i 1940.

— Ja, det går igjen mot vår med sol og blomster i naturen, men hva med våren i vårt gamle Europa, hvor vinterkulden ser ut til å bli permanent — en ny istid, hvor kanskje millionene fra øst bygger det neste «Frihetsmuseum»?

Hvalstad 30. 3. 1959.

Ferd. R. Arild.

Sommerferie i Danmark?

Dansk ektepar vil gjerne bytte leilighet med Oslo-familie for ca. 14 dage i juni eller juli. Leilighet på 2 stuer og 2 kamre med tre sengesteder i Københavns umiddelbare nærhet (20 min. kjørsel fra Hovedbanegården). Leiligheten i Oslo eller omegn bør være noe lignende, eller litt mindre. Billetter til ekspedisjonen.

Oslo Stigefabrikk

Inneh. ALF T. LUNDE, Mosseveien 8, Oslo
Tlf. 68 88 37, priv. 87 07 79

Skyvestiger oljet m/ cadimerte beslag. Takstier av jern, malertrapper og heisbare loftstrapper.

Landssvikerens Svensk prest tar avstand

Griffenfeldt

Hans historie er så kjent at jeg ikke skal gjenta den her, men bare minne om at Griffenfeldt arbeidet for fred med Sverige. Av den grunn ble han stemplet som landssviker.

Kongen (Kristian 5), Gyldenløve og andre danske adelsmenn ønsket nemlig krig med Sverige.

Griffenfeldt ble dømt til døden, men i siste øyeblikk «benådet» til «evig fengsel». (Griffenfeldt hadde da gjenomlevet dødsangsten. Bøddelen hadde hevet øksen for å hugge hodet av ham, da kongens representant ved retterstedet ropte: «Pardon i kongens navn»).

Kong Kristian og Gyldenløve fikk sin krig med Sverige (den skånske krig). Den ble blodig, og kostet også mange nordmenn livet.

Men enkelte forsto å tjene seg rike også på den krigen. Således var det en ung dansk prest, som tjenstgjorde som løytnant i den danske hær i Skåne. Han fór frem som den rene røver. Ved en anledning så han en adelig frøken, som hadde en gullkjede om halsen. Da hun ikke kunne få opp låsen hurtig nok, hugget han hodet av henne og snappet til seg gullkjeden.

Som belønning for taperdåd, ble han av kongen utnevnt til sogneprest til Inderyø i Trøndelag (et fett embede). Prestens navn var Jakob Wisseltoft.

Griffenfeldt hadde uttalt at krig mellom nordens folk bare ville svekke dem alle. Det viste seg at hans spådom i så henseende var riktig. (Med tiden vil det nok vise seg at også Quislings spådommer holder stikk).

De som dømte Griffenfeldt var alle slike, som aspirerte til kongens gunst. Aktør (Otto Mauritius) var den verste av dem alle. Men allikevel falt han i kongens unåde, og ble kastet i fengsel hvor han ble levende oppspist av rotter. En annen av dommerne ble gal, og ville skjære halsen over på hele familien og seg selv tilsist.

I Bibelen står det at Gud er herrers herre og kongers konge. Han er da selvsagt også dommers dommer. Det bør vi ikke glemme.

R. Sandstad.

Arkitekt

HUSTAD

BÆRUMSV. 5, Ø. ULLERN
Telefon 55 61 20 — Oslo

(Forts. fra s. 4).

ne i Tyskland hvis det skal være noen rettferdighet. Men noe kan en kanskje minne om. Vi skal ikke bare huske «mordet på seks millioner jøder», men også de millioner tyskere, polakker og baltere som ble myrdet av russerne med og uten nakkeskudd. Vi får da heller ikke glemme de krigsfanger som ble pint ihjel i engelske, franske og amerikanske fangeleire i årene etter krigsoppgjøret. Vi får ikke glemme voldsåden i Algeriet. Vi får ikke glemme de engelske konsentrasjonsleire og de utallige mord på fargete som vi hvite har gjort seg skyldig i. Vi får heller ikke glemme bombene over Hiroshima. Japanerne er jo også mennesker.

Og vi skal ikke tro at vi svensker går fri. Vi har den grusomme utlevering av baltene og vi har 5 000 «legale» barnemord pr. år. Er det noen som ikke synes det er så mye, så kan en jo legge til de «illegale», som en kan regne er like mange. Og trekker noen fortsatt på skuldrene, så kunne man gjøre en sammenligning med innbyggerantallet i Tyskland. Hadde vi vært like mange som der, så skulle det altså vært myrdet bortimot 100 000 ufødte barn pr. år.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke — Voldsminde

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Daglig friske blomster

KRANSER til alle priser

SYNNØVELIE

Blomsterforretning

Frognerveien 30, Oslo

Tlf. 44 22 30

Ordinær generalforsamling

Aksjonærene innkalles herved til ordinær generalforsamling torsdag den 30. april 1959 kl. 12 i Læretinnelagets Hus, Peder Clausens gt. 4, Oslo, til behandling av:

1. Beretning om selskapets stilling.
2. Regnskap for 1958.
3. Valg. Herunder eventuelt valg av avviklingsstyre.
4. Forslag fra styret om at selskapet skal oppløses og avvikles og at aktiva og passiva skal overdras til Forbundet for Sosial oppreisning på betingelse av at de disponible midler i i første rekke skal benyttes til trykning og utgivelse av «Folk og Land» eller eventuelt tilsvarende avis, samt til andre publikasjoner, som går helt inn for Forbundets formål. Overdragelsen skal skje vederlagsfritt.

Oslo, 15. april 1959.

Sambandstrykkeriet A/S

Styret.

FOLK OG LAND

UAVÆRENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Enig med Griniklubben

Det er ikke så svært ofte vi er på bølgelengde med den berømmelige Griniklubben. Riktignok har ikke så få av oss sittet på samme sted som klubbens medlemmer — selvom vi naturligvis lenge fikk dårligere behandling — men likevel har det vært sterke divergenser i synsmåter. For mens vi synes at urett og overgrep er ilde hvor og når det forekommer, så er klubbens medlemmer så overmåte demokratiske, at de uten å blunke aksepterer «demokratisk» vold, mens de avskyr enhver urett som tilføyes dette eiddommelige demokratis forkjempere. Og på dette punkt stemmer de da helt og holdent overens med herrer som Stalin, Hitler, Krusjtsjov og mange flere av de siste tiders store busemenn, som etter sigende heller ikke har hatt noe imot litt vold mot anderledestenkende, mens de sterkt fordømte enhver opposisjon mot e g e t styre. Og således møtes da motsetningene på denne smukke og overbevisende måte.

Nå forstår sikkert våre lesere at vi har forvillet oss inn på en sidevei. Det var om enigheten med Griniklubbens medlemmer vi skulle skrive, og ikke om det som skiller. Og det vi er enig med klubben i, er den henvendelse den nettopp har rettet til Kirke- og Undervisningsdepartementet om at «en innføring i det som skjedde i Norge og andre tysk-okkuperte land under den siste verdenskrigen, bør inn gå som obligatorisk tilleggslesning i skolene på alle trinn».

Vi er fortsatt helt enig når klubben anfører at «mye tyder på at de unge idag ikke har kjenskap til okkupasjons-tiden», idet «de lesestykkene som omhandler begivenheter fra disse årene» ikke gir noe riktig og samlet bilde.

Dette er så sant som det er sagt. Og det er ikke bare «lesestykkene» som lyver og forvrenger både bakgrunnen for det som skjedde, og selve hendelsene. Så å si hver eneste omtale av okkupasjons-tiden gjør det. Offisielt og privat lyves det over en lav sko om det som foregikk i Norge før, under og etter den tyske okkupasjon. Det er bygget opp en forlora heltelegende som hver eneste jubulant og hver eneste en som karrer til seg en offentlig stilling i dette land, låner en bit av for å pynte på sine noe tamme levnetsløp. Og det har vel nesten ikke vært bragt en prominent avdød i jorden i Norges land i de siste år uten at det ble omstendelig berettet om dengang vedkommende i hine hårde dage talte den lede nazisme midt imot ved å knytte hendene i bukselommen, eller la seg transportere til Kirkenes som protest mot det Lærersamband som de noen måneder senere lot seg innskrive i for å komme hjem igjen. Eller lot seg innlemme i Griniklubben etter en heltemodig illegal innsats og likevel var «ulovlig» satt fast.

Så, la oss som Griniklubben foreslår, fortelle ungdommen i et lite hefte hva som virkelig foregikk. La oss fortelle om det parti, og deres borgerlige understøttere, som ødela Norges forsvar, som fortalte det norske folk at vi skulle være nøytrale og holde oss utenfor stormaktskrigen, men bak folkets rygg gjorde sin kuhandel med England. La oss fortelle om de stolte styresmenn, som heller ikke den stund da de tyske tropper stevnet mot norsk jord, kunne manne seg opp til å mobilisere på en forståelig og anstendig måte, som veiet for og imot, snart villige til å forhandle om en fredelig ordning med tyskerne, og snart — etter et oppmuntrende spark i baken fra engelsk side, erklærte seg rede til å la ungdommen kjempe uten anstendige våpen mot verdens best utstyrte og trenede soldater.

Og la oss fortelle mere. La oss fortelle at den norske overkommando etter ordre av den norske regjering, som selv i hui og hast stakk av i sammenbruddets stund, undertegnet en høytidelig kapitulasjonsavtale, og lovet ikke å gripe til våpen mot tyskerne igjen så lenge verdenskrigen varte. Og

Deutsche Handelskammer
in Norwegen

Medlemsfortegnelse

Walter Bohnstedt A/S, Elektr.
Beleuchtungsartikel engros,
Stenersgt. 16, Oslo.Bøndernes Bank, Ø. Slottsgt. 23,
Oslo.Bøndernes Bank, Kongensgt. 3,
Trondheim.Ingeniør Harald S. Borchgrevink,
Den Norske Tremasseforening,
Kirkegt. 14/18, Oslo.Dan Borgen, Schuh-Verretungen
Strømborgvn. 24, Bygdøy.Borgestad Fabrikker, Schamott
fabrik, Borgestad p. å.A/S Borregaard, Papier- u. Cel-
lulosefabrik, Sarpsborg.Bougs & Rosling, Manufaktur-
waren engros, Lilletorget 1,
Oslo.Gunnar Bradley, Maschinen u.
Giessereiartikel, C. Sundts gt.
22, Bergen.

la oss ikke glemme at den norske regjering i London da konjunktorene bedret seg satte igang nye fiendtligheter, det de hadde lovet ikke å gjøre.

La oss fortelle hva folkeretten sier om styret i et okkupert land. La oss fortelle hva den sier om «kamp» uten uniform og med skjulte våpen — det som andre steder kalles snikmord og barbari.

Og la oss fortelle om det «retts»oppgjør som en samling av Sveriges mest kjente folkerettsjurister karakteriserer slik, at det ikke hadde noe med rett å gjøre.

La oss fortelle hvorledes medlemmene av det lovlige politiske parti Nasjonal Samling ble sperret inne i konsentrasjonsleire, hvor de satt i årevis uten lov og dom, og hvor de ble plaget og mishandlet slik det er skildret i en lang rekke bøker og skrifter. Og fortelle hvorledes de endelig ble dømt etter lover gitt med tilbakevirkende kraft i rettsforhandlinger som ikke gir Castros revolusjonstribunal på Cuba stort etter. Fortelle om hvorledes de ved rettenes hjelp ble plyndret stikk i strid med grunnlovens klare ord.

La oss kort og godt fortelle s a n n h e t e n både om det ene og det annet.

Da Erich Koch
ble dømt til døden

Et nydelig vitne fra Øst-Berlin gjør skandale

Etter mange års sjelelig og legemlig tortur i polske fengsler har Erich Koch, som under krigen fungerte som stattholder i den av tyskerne okkuperte del av Polen, måttet figurere i en stor sirkusprosess i Warsjava. Han var fullstendi nedbrutt fysisk, og de siste prosessdager møtte han frem med ansiktet helt inntullet i bandasjer — for å skjule hva?

Dommen ble døden for krigsforbrytelser etter — som det heter i det polske referat — den lengste og mest kostbare prosess i den polske folkerpublikks historie. Han ble «funnet skyldig» i ansvar for likvideringen av hundretusener av mennesker, alt tilbørlig klarlagt gjennom edfestede vitner.

Et typisk eksempel på arten av disse vitneprov gir den kristelige tyske avis «Christ und Welt», et organ som visselig ingen kan kalle for nazi-vennlig:

«I Warsjava-prosessen mot Koch kom det til et pinlig intermeso. Det fremtrådte et vitne fra Øst-Berlin ved navn Paul Bedlow og hevdet at Koch personlig var ansvarlig for avlivelsen av de over titusen polske offiserer ved Katyn. Den internasjonale legekommisjon, som Hitler i sin tid hadde gitt i

oppdrag å undersøke massegravene, saes å ha fastslått at offiserenes død fant sted tidlig på høsten 1941 — altså var tyskerne de skyldige. I virkeligheten er det jo slik at den nøytrale kommisjon fastlo at de døde var blitt skutt tidlig om våren 1941, da den røde armé og ikke Wehrmacht befant seg på dette sted. Dette er også, som senere amerikanske undersøkelser har bekreftet, sannheten.

Da forsvarsadvokaten presset mannen fra Øst-Berlin nærmere, tilsto han at han helt plutselig av utenriksministeriet i Pankow var blitt utrustet med pass og billett og at han mot sin vilje var sendt til Warsjava som vitne».

Episoden er belysende. Men det er ingen grunn til å være høy i hatten på denne siden av jernteppet. Metoden med kjøpte og truede vitner ble satt i system for hele verdens øyne ved Nürnbergrettergangen. Og den som fremdeles ikke forstår no kan bare lese referatet fra Quislingsaken for å bli klar over hvorledes vitner under direkte trusler ble truet til å avgi vitneprov en hadde bruk for. Det var særlig en jødisk forhører med majorsgrad som gjorde seg bemerket i denne forbindelse.

Forbaset Ringsakerkommunist
i dagens Tyskland

Det kommunistiske medlem av Ringsaker herredstyre Harald Edh seiler for tiden i utenriksfart og har i etpar artikler i Ringsaker Blad fortalt om det han opplevet i dagens Tyskland. Han strever svært for å få det han opplevet til å passe inn i propagandamønstret, og lykkes da heller ikke så svært godt med det. På en rekke punkter er han imidlertid forbausende ærlig når det gjelder å gjengi det inntrykk han fikk av det omskolerte og denazifiserte Tyskland. Blant annet skriver han:

«Jeg har ofte spurt om de synes det var bedre å leve under Hitler i mellomkrigsårene enn nå, og pussig nok har alltid svarene vært at det var mye bedre leveforhold under Hitler. Prisene var stabilere og lønningene høyere. Likedan fantes det bedre sosialforsikringer da.

Dette er jo litt pinlige uttalelser å ta med seg hjem, særlig fordi det er tyske arbeidere som kommer med dem og så forsøker da vår kommunistiske venn å bøte litt på det, men det hjelper ikke stort:

«Hva gjaldt det politiske system har man forklart at interessen for politikk overhodet

var svært liten, og det at man hadde arbeid og forholdsvis bra forhold, gjorde også at interessen for faglig organisasjonsarbeid var liten. Ingen jeg har snakket med merket det politiske diktaturet på kroppen selv — — —».

Ringsaker kommunisten som er så bekymret for diktaturets misgjerninger forsøker en av de gode gamle innvendingene:

«Jeg har fremhevd at de måtte betale sine gode leveforhold med en krig dengang, men har fått det pessimistiske svar at det må de kanhende gjøre nå også».

Og så treffer han en tysk lærer som lærer ham følgende regle:

«Wählst CDU wirst du Soldat im Nu.

(Velger du CDU (Adenauers parti) blir du soldat med ett).

«Wählst Sozial-Demokrat wirst auch Soldat». (Velger du Sosialdemokrat blir du også soldat).

Wählst Kommunist wirst Volkpolizist». (Velger du kommunist blir du folkepolisist — den øst-tyske soldat).

«Darum bleib was du bist — Nationalsozialist». (Derfor forbli hva du er — nasjonalsosialist.

BAK KULISSENE: FRANSK MELLOMSPILL 1934

Ministerpresident Doumergue intervjues av irrige journalister.

Utenriksdepartementet — Et hotell garni

Den franske ministerpresident hadde i året 1934 ennå ikke noen egentlig embetsbygning. Vanligvis styrte jo ministerpresidenten også samtidig et annet ministerium og hadde da kontor i dettes bygning. Gaston Doumergue var imidlertid ikke i den stilling og måtte be utenriksminister Barthou om gjestevensskap i Quai d'Orsay.

Klokken er halv ni morgen. Gaston Doumergue, som pleide å stå tidlig opp, hadde allerede arbeidet i to timer i sitt hotellværelse og går nå tilfots over til Quai d'Orsay. Det er ikke lange veien — hotellet ligger i begynnelsen av Rue de Rivoli og han behøver således bare å gå gjennom den lille Tuileriehaven og så over den stille Solferinobro. Han tar imidlertid den lille omvei over Place de la Concorde — det er velgjørende å gå på dette sted nå med bevisstheten om at det ikke kom til noen revolusjon etter de blodige opptrinns, at det ikke er flere demonstrasjoner og at parisere igjen har slått seg tilro etter at han, Gaston Doumergue står i spissen for ministeriet. Klokken slår ni fra byens tårn da han går inn i ministeriet og til sin forbauselse finner det ganske tomt. Ingen av embetsmennene er der, ingen skrivemaskindamer, ingen — —. Han ringer og ringer, tilslutt viser portneren seg, helt forbauset. «Herr president», sier han, «De vil ikke ha noe hell med Dem her så tidlig. Herskapet kommer aldri før bortimot halv elleve—elleve!»

Ministerpresidenten kan ikke tro dette. Han lar seg føre av mannen gjennom kontorene — men finner ikke en sjel noe sted. Han åpner en liten dør, og står foran en gåte: det ikke særlig store rom er åpenbart beregnet som avtrede — men over det i den forbindelse nødvendige porselensbekken står det en kasse som utvilsomt tjener som skrivebord.

«Hva er dette for noe?» spør Doumergue.

«Å, herr president», sier portneren, «hver ny minister bringer så mange gode venner med seg til ministeriet at vi slett ikke har mere plass. En av herrerne må derfor sitte herinne!»

Doumergue går tilbake til sitt rom. Han vil trekke fra vindusforhengene som fremdeles henger som aftenen før — da ryker snoren tvers av — den er oppspist av møll. Han er ute av seg. «Hvorledes har en latt dette vakre palass forfalle!» roper han. «Før var det et palass, nå er det et hotell garni av femte klasse! Hvorledes skal folk som liker seg i støv, skitt og uorden kunne regjere en stat?»

Og sukkende går han over til sin venn Barthous kontor, han som han har gjort til utenriksminister og som skyndsomt har innfunnet seg i departementet, varslet av portneren.

72 år gammel er herr Barthou nå, og denne heldige politiker er en mann som er sammensatt av mange motstridende elementer. Han lever i et lykkelig ekteskap og han sørger dypt over sin sønn som falt i første verdenskrig. Han er ikke bare politiker, men har også utgitt litterære verker og er dessuten en kyndig samler av håndskrifter og gamle trykk — hans samling har en verdi på flere millioner francs. Men man vet også at denne samling er kommet istand på mange underlige måter. Ministeren har betalt mange sjeldne stykker, ikke med rede penger, men med statsstillinger. Man vet også — det er tilogmed blitt sagt ham åpent i deputatkamret — at han i sin samlerskap har tilegnet seg manuskripter som ikke tilhørte ham, men staten. De bøker som er utgitt i hans navn skal han ha latt skrive av fattige forfattere, og det er også kjent i hele byen at han ligger under for

kjedelige tilbøyeligheter. Man kjenner til de hus han oppsøker drevet av denne trang, og — siden en er i Frankrike, morer en seg over det. Det kommer til pinlige scener. Engang forlater han det kjente lokale Lipp på Boulevard Saint Germain, hvor det blir skjenket elsask øl og hvor mange studenter ferdes. På gaten roper hans sjåfør, som har ventet på ham, høyt: «Hvorhen nå, herr president?» — «Til Jacqueline!» roper studentene så det runger over hele gaten. De har hørt spørsmålet og nevner navnet på en kvinne som ministeren i den senere tid har hatt forbindelse med.

I politisk henseende hører den forslagne mann helt ut til epoken Poincaré. Under Ruhrokkupasjonen hadde han engang et møte med en tysk deputasjon, og dennes formann ropte til ham: «Her sitter De bekvemt i Deres klubbstol og gir Dem god tid, men i Ruhrområdet sulter imens kvinner og barn ihjel!» Da spurte han kynisk: «Si meg engang, hvorledes staver De egentlig ordet — «Ruhrgebiet» eller «Rührgebiet?»

Doumergue vet hvorfor han har tatt Barthou til utenriksminister. Ingen av dem kjenner noen annen tilstand enn den som ble skapt av Versailles-diktatet. De anser den for uforanderlig, og så klammer disse to gamle menn seg til denne forestilling uten å forstå at den har smuldret bort i løpet av den siste tids utvikling. Det er Doumergue og Barthou som avslår det tyske tilbud om nedrustning i den skjebnesvangre note av

En første advarsel

15. september 1934. I innenriksministeriet har direktøren for Sûreté Générale (Sikkerhetspolitiet) møtt frem for å tale med minister Sarraut. Han hadde bare behovet å gå rundt hjørnet, for innenriksdepartementet og Sûreté Générale ligger like i nærheten av hverandre.

«Jeg hører at vi skal få besøk av den jugoslaviske konge», sier politidirektøren.

Svensk prest tar offentlig avstand fra hetsen

Men den norske kirke tier og tier til det onde

I Norge har det alltid vært pinlig taust fra kirkens side når det gjelder å ta avstand fra urett og løgn. Desto mer prisverdig er det utrettelige arbeid en mann som prost Hedem har nedlagt for å ruske opp i samvittighetene. Men noe følge blant sine egne kolleger later det ikke til at han får, og når det gjelder å tre opp mot den evige hets som drives både mot tyskere og mot tidligere NS-folk, så er stillheten på kirkelig hold direkte pinlig. Forholdene i Sverige er noenlunde like, for den demokratiske ånds- og meningsfrihet gir seg de samme selvsomme utslag verden rundt. Desto mere gledelig er det å finne nedenstående artikkel i Göteborgs Stifts-Tidning, undertegnet av komminister Johannes Eriksson:

«Nå og da finner en i pressen fremdeles avskrekkende uttrykk for hatpropaganda.

17. april 1934. Tyskland hadde da tilbudt å gi avkall på angrepsvåpen som bombefly, tungt artilleri og tunge stridsvogner mot å få adgang til å holde en stående hær på 30 000 mann. Det var Barthou som da foretok en reise til Øst-Europa for igjen å binde alle de makter til Frankrike som hadde undertegnet Versailles-diktatet som «seirherrer».

«Ja», svarer herr Sarraut, «der kan en atter se hva de baktalte «gamle menn» kan få istand. Det er vår Barthou som har æren av det! Han trenger bare å reise bort dit og straks får han kongen så langt at han laget et forbund med oss! For mellom oss sagt, så er det det egentlige formål med reisen — ikke den store mottagelse, det overdådige

(Forts. s. 6).

Kong Alexander og utenriksminister Barthou fotografert i bilen noen minutter før de drepende skudd falt.

Det er visselig forbudt i lov, særlig når det gjelder visse folk, og det blir drøy straff for den som for eksempel sier noe ufordelaktig om jøder. Men når det gjelder tyskerne ansees det fremdeles som fair play innen visse kretser jevnt og stadig å trekke frem det forgangne og spytte på de nålevende som om de alle sammen skulle ha like skyld i grusomhetene før og under siste verdenskrig.

Et typisk utslag av denne mentalitet er en artikkel i Ht for 3/3 av Bo Järnberg «Fornedrelsens strategi». Han skriver tilslutt:

«Lønner det seg» å rote i det forgangne? Skal vi ikke la dette være dette, trekke en sluttstrek under det hele og gå videre? En sluttstrek under det utstuderte mord på 6 millioner jøder, en sluttstrek under konsentrasjonsleirenes redsler?

Ja, kanskje den dag da den siste overlevende har fått rimelige livsvilkår garantert av den tyske stat, den dag da ikke lenger tyske massemordere løper fritt omkring i atlantfelleskapet, den dag da ikke lenger mordernes håndtlangerer sitter på offisielle poster, den dag kan vi trekke sluttstrekken.

Men vi skal ikke glemme».

Nå mener naturligvis Bo Järnberg at han er i sin fulle rett til å felle slike dommer. Han mener det er et tegn på en særskilt fin humanisme å vise en slik avsky overfor konsentrasjonsleire og gassovner. Og det er jo også noe å ikke synes om legalisert mord.

Men nå er han så patetisk roper ut: «Men vi skal ikke glemme», så må en være klar over at det ikke bare er i Tyskland det har foregått skurkestreker. Verden er jo full av slike. Den har vært det helt siden det første brodermordet. Og den har ikke blitt bedre siden en forsøkte å erstatte kristendommen med humanisme. Hvis vi ikke skal glemme, så blir det sannelig mye å huske på. Da blir det ikke slik at det blir en nytelse å huske på det stygge, men det blir noe tyngende for en selv. Og så hender det at den som har uttalt skarpe fordømmelsesdommer får se dem komme tilbake som en bumerang: «Du er den mannen».

Det er umulig å komme med noen liste over alle de voldsgjerninger og skammeligheter som har blitt bedrevet og som må nevnes ved siden av konsentrasjonsleire-

(Forts. s. 2).

LEVENDE OG DØDE

Biskop Berggrav.

Det har vært god sedvane her i bladet, at man ikke talte vondt om de døde, selv om de i levende live var våre beske motstandere og forfølgere. — Endog når det gjelder den mann som fremfor andre har spredt hatet til NS i det norske folk.

Når imidlertid hele landets presse, med Berggravs eget blad KIRKE OG KULTUR i spissen, i sine nekrologer fremhevet som Berggravs største fortjeneste: hans «innsats» under og etter krigen — da er forutsetningene ikke lenger tilstede her i bladet til å forbigå Berggrav i hensynsfull taushet, slik som vi hadde tenkt.

I Kirke og Kultur, Berggravs organ, fremhevet kollega Smemo, som ble Berggravs heldige arvtager til Oslo bispestol, at Berggravs største fortjeneste var hans ledelse av kirkefronten, og ingen kan vel i dag lenger finne på å tro, at denne virksomhet hadde andre motiver enn rent politiske, skjønt det krampaktig ble hevdet å være kristelig og kirkelig motivert.

Allerede sommeren 1940 ga B. overfor en yngre geistlig kollega uttrykk for, at den eneste som i denne kritiske situasjon for Norge kunne klare brasene, det var nettopp ham, B. — Og på det tidspunkt var iallfall ikke de kristelige motiver i forgrunnen. — Men han oppnådde fra våren 1940 det som alltid hadde vært hans lyst, nemlig å befinne seg ukallet i begivenhetenes sentrum, der hvor det skjedde noe av viktighet.

Det er vel også bakgrunnen for en omtale av B. i to skrifter som kom etter krigen, av to «gode nordmenn», Bonnevie og Krøg. Den ene skriver: så er han ute den reven igjen, og den annen betegner B. som ulykkesfuglen i norsk politikk — sin egen tusenfyrd! Den gang

det gjaldt henstillingen til kongen om abdikasjon, da holdt royalisten B. seg ikke i bakgrunnen. — Berggravs egne utallige artikler i Kirke og Kultur etter krigen vitner om en forvirret geskjeftighet som er helt påfallende hvis den ikke skulle tjene til å dekke over egne manipuleringer. Det var da han også skrev det famøse opus: «Folkedommen over NS», som for all fremtid vil stå som et minneskrift om og over Berggrav.

Dette beryktede og dømme syke anklageskrift, som ble opptakten til det såkalte «rettsoppgjør» og la det moralske grunnlag for oppgjøret, det har hverken kirken eller dens biskoper tatt avstand fra eller moderert. — Ikke en eneste biskop har offentlig sagt fra, at han er uenig i Berggravs folkedom, og det skal vi merke oss og ta konsekvensen av, hva jeg også selv har gjort ved ikke å sette mine ben i en norsk kirke etter at dette «skamskrift» så dagens lys.

Selv ikke etter at et høyt ansett videnskapelig svensk juridisk kollegium offentlig har avgitt kjennelse for at det norske rettsoppgjør ikke har noe med rett å gjøre, hørte vi et kvekk fra bisper og kirke, som var så sterkt engasjert, og som så omgående suspenderte en hel rekke av sine egne kolleger og lo' noen sitte uten dom i varetektsfengsel opptil 2-3 år, mens alle de «fryktelig nasjonale» prester sto rundt på prekestolene og skjelte ut sine utstøtte kolleger. — Når det i et kjent ukeblad sto skrevet i 1947, at pressens holdning siden 1945 har vært dum, urettferdig og pøbelaktig, da er det til bare å si, at det var, gudbedre, ikke pressen alene om.

Det gikk jo endog såvidt at

Rettsak i Tyskland om «Anne Franks dagbok»

Det er bare fader Frank som har sett originalen og det er på det rene at den er omarbeidet en rekke ganger

Sterke krav om at originalen skal fremlegges

Tross uhyre sterk motstand ser det nå ut til at det skal bli mulig å få originalen til «Anne Franks dagbok» frem i dagslyset, skriver det svenske ukeblad «Fria Ord». Pikens far Otto Frank er hårdt presset — og en kan forstå den uvilje han viser på dette punkt. For den legende en har laget istand og som med stort hell har vært utnyttet til å skaffe fabelaktige gevinster ved å

Omar Amin von Leers:

Bakgrunnen for kommunismen i Irak

Maktkampen mellom den arabiske nasjonalisme og kommunismen i et religiøst og folkelig konglomerat

Kommunismens uhyggelige maktovertagelse i Irak i ly av Abd ul Kerim Kassems blodige og ergjerrige skikkelse har ført til at det hersker åpen terror fra Basra til Mosul i det store oljeland. Kan dette endelig bringe Vestens samvittighetsløse statsmenn til ettertanke, disse som på zionistenes bud stadig har søkt å skade arabernes forsvarspotensial mot den kommunistiske fare. Enhver som kjenner litt til saken, vil vite at når kommunistene i Irak plutselig kunne oppvise slik slagkraft, så var det fordi de blir understøttet av Israel, som på denne måte håper å svekke den arabiske nasjonalisme.

Det er jo ikke slik at alle jødene har utvandret fra Irak til Israel. De er tvertimot blitt igjen som en trojansk hest. Så lenge England utøvte det faktiske overherredømme i Irak, kunne jødene gjøre seg sterkt gjeldende under ministerpresident Nuri-Es Saids styre. Hans sønn var selv gift med en jødinne. Den unge jødiske intelligens i Bagdad og de andre byer,

NS-folks gravsteder skulle underlegges kontroll. Hadde ikke det også den samme kirkes velsignelse? — Og ansvaret for alt dette. — Hvem har ansvaret?

La oss ikke tale vondt om de døde!

Sokneprest.

Israels kommunistmedløper Kassem sammen med røde venninner.

som talte flytende arabisk, har i mange år vært skolert som fanatiske marxister og bakjempet over alt islam. De drev propaganda for kommunismen gjorde alt for engang å kunne gripe makten i spissen for et sjelelig og kulturelt rotløst proletariat. Disse unge jødiske intellektuelle hadde i dette nedbrytningsarbeid full støtte av den mektige amerikanske jødedom, som skrek opp hvis politiet ville gripe inn mot dette undergravningsarbeid.

Nå er jo ikke jødene den eneste folkegruppe i denne store, sammensatte stat. Av den samlede befolkning, omkring 4,8 millioner mennesker er 3,1 million muselmenn, 101 000 kristne og 90 000 jøder. De «andre» utgjør 41 000 og omfatter de egenartede yezider, som folket kaller «djeviltillbedere». Av muhamedanerne er omkring 1 162 000 schiiter, som i nabostaten Iran (Persia), og er for det meste av persisk avstamning. Også de «normalt» ortodokse sunnitiske muhamedanere, ialt 1 031 000, er delt opp i forskjellige retninger, av hvilke muntetikernes og schammarernes store stamme har gamle religiøse tilknytninger til Egypt, til universitetet i Al Azhar.

De kristne i Irak er ialt 110 000, derav 10 000 gregoriansk-armenske kristne som stadig er utsatt for kommu-

nistpropagandaen fra Sovjet-Armenien, den eneste stat som det ulykkelige armenske folk har tilbake. Videre finnes det omkring 10 000 protestantiske armeniere, som er omvendt av amerikanske misjonærer. Dertil kommer de såkalte kaldæer, omkring 40 000 gammelorientalske kristne, som er blitt foranlediget til å slutte seg til den romersk-katolske kirke. Videre de såkalte «assyryer» som ikke har noe å gjøre med de gamle

(Forts. s. 7).

Irak: et konglomerat av folk og religioner.

Hva foregår i Sør-Amerika?

(Forts. fra s. 1).

for å oppnå det, for på dette begivenhetenes høydepunkt har ingen rett til å begå noe mistak.

Rio de la Plata-området er kontinentets hel, kanskje den mest interessante sone sett fra den internasjonale kommunismes synspunkt. Hva er så Moskvas muligheter i øyeblikket over la Plata? (Argentina, Uruguay og Paraguay).

I Argentina søker Frondizi å forbedre forbindelsene med De Forente Stater og hans reise til dette land har utløst en voldsom opposisjonskampanje imot «yanqui-imperialismen». I Paraguay, — Stroessner, energisk og konstruktiv fører, støttet av et stort nasjonalistisk parti som aldri, hverken før eller under sin maktperioder har inngått pakter med kommunismen slik som alle de øvrige paraguayske partier har gjort. I Uruguay, — det brennende nasjonalistiske partido Blanco pånytt i makten etter nesten et århundres fravær. Caracaspakten og kampen mot Stroessner trer i aksjon og begynner sin voldsomhet samtidig med Herreras triumf i Uruguay og bekjentgjørelsen av Frondizis reise til USA, eller rettere sagt etter at en avgjort antikommunistisk front for første gang i historien automatisk har konsolidert seg i de tre la Plata-landene. Målet er klart. Kampen er ikke mot Stroessner. Den er rettet mot den argentinske, paraguayske-uruguayanske nasjonale linje. Om motstanderne av denne linje har mottatt løfter om hjelp fra Caracaspaktens sammensvergelse, så er det fordi de, bevisst eller ubevisst, er instrumenter i en stor kontinental manøvre under realisasjon i Caribene rettet mot De Forente Stater og kontinentets antikommunistiske enheter.

Manøvrens første skritt består i å bryte la Platas nasjonalistiske linje. Stroessner er utvalgt i første omgang p. g. a. Paraguays geopolitiske interesse, men siden vil Herrera følge og deretter Frondizi. Caracaspakten fortsetter imens virksomheten i sin egen sone. Trujillo og Somoza er unnskyldningen, som Stroessner det lenger sydpå. Utviklingen vil være den samme som benyttet i la Plata-sonene. Batteriene tar sikte på å bryte ethvert anstrøk av nasjonalistisk tendens i Mellom-Amerika og den karibiske sone. Hvis dette mål oppnås er resten lett. Chile med en høy kommunistisk og neokommunistisk prosent, Bolivia, som er oppe i de forferdeligste økonomiske og po-

litiske problemer, Ecuador, hvis fattigdom begunstiger enhver endring, Colombia med en borgerkrig i emning, Brasil som med sine 45 millioner av negerinnbyggere kan omvendes til kontinentets sterkeste prokommunistiske baluarte.

Vi sier ikke at det er snakk om en øyeblikkelig kommunistisk omveltning i Latin-Amerika og vi sier heller ikke at det er dette som er Sovjets umiddelbare mål. Den første operasjon vil gå ut på å innsette regjeringer som vil tjene det som gode feller på veien, og når dette mål er nådd i hele Syd-Amerika vil De Forente Stater se seg stilt overfor det alvorligste problem i sin historie. Man må bare ikke la seg bedra. Den kamp som er rettet mot Stroessner, Trujillo og Somoza er en kolossal løgn. Kampen er mot De Forente Stater hvis drama vil bli, om det ikke reageres i tide — å måtte bekrefte at sovjetrusserne oppnår det her som ikke nordamerikanerne har kunnet i Korea og Midt-Østen. I Caribene trekker man nettet sammen rundt De Forente Stater.

Det er ikke sant at Romulo Betancourt, venezuelansk president, er en angrende kommunist, han er tertimot en fordekt sådan. Hans uttalelse «jeg er og vil alltid være kommunist» til redaktøren av La Hora i San Jose, Costa Rica i 1934 står ved full gyldighet den dag i dag. Larazabal ofret seg nettopp for dette, og Betancourt, dyktig politiker og vel belært i sine lekser vil ikke falle i samme klemme som Jacob Arbenz. Med hensyn til Fidel Castro er det ikke nødvendig å henviser til noen biografi. Det er nok å minnes hans overenskomst med Betancourt eller de attester som han fikk i «The National Police Gazette» august 1958:

«Rebellsjefen Fidel Castro er en leiesvenn i Kremles internasjonale intriger. Han er støttet av røde agenter som konspirerer for å få Cuba innunder kommunistisk domene. Det nordamerikanske etterretningsvesen besitter en omfattende rapport om Castro som identifiseres med den kommunistiske intrige i Syd-Amerika».

I Caracaspakten deltar dessuten en annen og så velkjent figur at det skulle være nok til å fjerne enhver tvil: Jose Figueres. Dette bortsett fra at Ydigoras presidencia er et resultat av pakt mellom konservative og kommunister.

Kontinentets antikommunistiske enhet er brutt og vil fortsatt brytes om man ikke blir klar over at «det paraguayske tilfelle» er en

Fransk mellomspill

(Forts. fra s. 4).

festprogram. Kongen vil her i Paris, undertegne avtale om et omfattende forbund og tro meg, når en har gjort det, så vil de andre følge etter!»

«Det er sikkerlig det beste å vende tilbake til den gamle politikk med militærallianser», fortsetter politidirektøren samtalen, «men hva angår den store mottagelse og det overdådige festprogram — så vil jeg spørre om det nødvendigvis må avvikles i Marseille? Hvorfor kan en ikke henlegge festlighetene til Paris?»

«Paris skal nok ikke bli skjøvet tilside, men De forstår: i i Marsilles betrer kongen først fransk jord og da må en jo motta ham festlig der!»

«Herr minister, Marseille er den by i Frankrike hvor politiet har mest vanskeligheter — denne havneby går det faktisk ikke an å overvåke. Det ville virkelig være bra om De kunne gjøre Deres innflytelse gjeldende slik at kongen straks ble brakt fra skibet til toget uten ytterligere festligheter. Bruk en lukket bil og kjør med høyeste hastighet!»

«Men, hvilket inntrykk skulle det gjøre?»

«Herr minister», sier politidirektøren, og nå meget bestemt, «jeg skal overta ansvaret for at det ikke hender noe i Paris, men jeg gjør det ikke for Marseille!»

Herr Saurraut stusser. «Tenker De på et attentat?» spør han hurtig.

«Jeg er dessverre nødt til å tenke på det», svarer politidirektøren. «Kongen har motstandere — vi er underrettet om at det blant jugoslaver som bor i Frankrike er en viss opphisselse, og jeg nærer ingen tvil om at ett eller annet er igjøre.»

«Vi må straks underrette Barthou om det», svarer Saurraut alvorlig, og ikke lenge etter befinner de to herrer seg i utenriksministerens arbeidsværelse, hvor politidirektøren påny forebringer sine alvorlige betenkeligheter. Men herr Barthou vil ikke vite noe av dem. Mottagelsesprogrammet er fastsatt, og han forstår ikke hvorledes det skulle la seg endre nå. Politiet ser alltid spøkelsener. Slik forkaster han de altfor vel begrunnede advarsler. Grunndraget i

ny bresje som søkes åpnet for å innlemme landet i de allerede eksisterende kommunistiske infiltrerte stater. Vi kan ikke være så troskyldige som vi har vært inntil nå. Kampen er mot De Forente Stater mens Stroessner, Trujillo og Somoza bare er etapper som man nødvendigvis må passere for å kunne gjennomføre det siste avgjørende slag mot De Forente Stater. Og De Forente Stater må få øynene opp for dette både for sin egen sikkerhets skyld og for å imøtekomme de anstrengelser som utføres i den antikommunistiske kamp.

Mina Øvsteli:

Kjærringmøte i Kjærringdalen

Hu Minda Kroken kom innom meg en dag.

Je skal på kjærringmøte. Vil du itte bli med?

Å nei, je har vel itte noe der å gjøra.

Jamen det skal være foredrag utav ei som som taler om hásdan det skal bli mindre trabelt for oss bondekjærringer, og et støvandes kvinnfolk skal hu være au.

Nå ja, det kunne jo være artig å høre på det, så det vart tel at je slo følge med.

Je skal si det var et artig møte, og jeg domma meg ut som je plar gjøra, kan du tenke. Salen var full av kjærringer, og hu som tala var et svært kvinnfolk, fin og fjong. Så börja hu.

Hu tala om å mye bondekjærringene har å skjømte om. at de må være først om mårran og sist om kvelden. ærbe inne og ute, på åker og eng og i fjøset, har det like trabelt heile året.

hans vesen, en viss lettferdighet kommer ennå en gang til uttrykk hos 72-åringen. «Nei», sier han tilslutt, «vi lar oss ikke jage inn i bukkehornet! Jeg reiser til Marseille!»

10. oktober 1934. I havneområdet i Marseille vaier utallige flagg — franske og jugoslaviske. Nøyaktig klokken fire tordner kongesaluttet fra kanonene.

den jugoslaviske torpedobåt som fører kongeflagget har nettopp løpt inn på redan i Marseille. En motorbåt bringer kongen iland. Her mottar utenriksminister Barthou ham, det 141. infanteriregiment og en avdeling senegalskyttere står oppstillet til parade, og så bestiger konge og minister en åpen bil. Oberst Georges tar plass på et klappsete rett overfor dem. Nå kjører de langsomt oppover Cannebière, den mest berømte gate i Marseille. I havnen var det noen kommunistiske arbeidere som pep, men her i byen vinker menneskemengden jublende til kongen. Gatene er avsperrret av politi, gendarmeri og mobilgardister. Så når bilen søylefronten til børsbygningen — da springer en velkledd mann frem, skyver en filmfotograf vekk, bryter gjennom avsperringen, skvetter behendig forbi hesten til gendarmeriobersten, som ledsager bilen, og springer opp på stigbrettet. I samme øyeblikk braker skuddene fra den store maskinpistol som mannen holder i høyre hånd, og kongen og minister Barthou synker sammen. Gendarmeriobersten kaster hesten rundt tilvenstre og slår med sin sabel løs på attentatmannen — han faller overende og triller ned på broleggingen. Det er imidlertid for sent: oberst Georges er riktig nok bare såret, men kongen og ministeren er dødelig truffet, og i løpet av to timer er begge døde. «Jeg har smerter. Jeg er tørst», var Barthous siste ord.

Ja detta var itte noe nytt for meg, så je spekkulerte på åffer hu fortelte oss det. Men hu dreiv på i det uendelige.

Je blei trøtt og så gikk tankene sine egne veier. Det var blitt lite med sømn siste natta, for je måtte passe hu Kranslin som hadde kalva. Det var rekti en pen kviekalv hu fikk, så den måtte vi nok setta på tel ku. Og før je visste ordet av det hadde je han Ola Lukkøye på besøk.

Men så kvakk je i, for detta talandes kvinnfolket skreik så det smalt i veggene:

Vann, vann, det trengs vann, skaff vann!

Men i all væla, dāner hu truettersom hu roper på vann, tenkte je.

Men ingen rørte seg, dom var vel så fortomla at dom itte sansa. Men hu Mina er itte den som mankerer tanker i et knipetak, og je skjømte jo at her måtte je hjelpe en søster i nød. Og ettersom je satt ytterst på benken så la je i vegen ut i kjøkkenet, reiv til meg en kopp, tappa vann i den og flaug telbake det forteste je orka og satte koppen på talerstolen.

Her har du tvann, sa je. Men kvinnfolket bare glodde på meg som om hu trudde je itte var rektig rett oppe i hue.

Hva, hva skal dette bety? spørte hu og var heilt rødt i toppen.

Men du ropte jo på vann, så je trudde du holdt på å dāne. Du ser itte så rett fresk ut heller, la jeg tel, men det går nok over. Og så er du litt for tjukk, ser du, og det er je au.

Vil De fornerme meg?

Hu så heilt vill ut i aua.

Nei itte tale om, je ville bare hjelpe.

Da kom hu Martine Blåshaug fram, hu er lissom formann for denna foreninga, hu.

Je trur hu Mina har søvi ei stønn, så hu har itte føllt med. Frua tala om atte vi må få lagt inn vann i husa, ser du Mina.

Da hang je litt med hua.

Å nei, je har nok søvi. Je vakte over hu Kranslin inatt. Hu har så ille vont for å kalve, så je måtte passe på å hjelpe a. Derfor er je trøtt. Jeg er lei for atte je forstyrra, men det er itte noe å gjøra ved det.

Så tok kvinnfolket tell att.

Hu sa, at hu mente alle bondekjærringer skulle ha innlagt vann i kjøkken og uthus. Og så prata hu om at ungdommen reiste fra jora fordi det er så trabelt der. Hu slutta med å si at hu håpet staten ville stelle det slik, at om ikke lenge ville vannet komme til å renne hos alle husmødre på landet, også her i Kjærringdalen.

Je flira litt i det samre, for je syntes det var så konstlig med detta vannet tel husmødrene.

Hu Martine takka for det interessante og lærerike foredraget og spørte om noen hadde noe på hjertet, så fekk de komma med det nå.

«Anne Franks dagbok»

(Forts. fra s. 5).

nen de ble fremlagt i den nærværende form.

Grunnen til at det nå er visse utsikter til å få fremlagt dagboksoriginalen er en prosess som er innledet i Lübeck mot studieråd Lothar Stielau, som i et tidsskrift for tidligere elever ved en av byens skoler har hevdet at dagboken var et falsum. To tyske forlag som har utgitt dagboken i oversettelse, samt herr Otto Frank har anmeldt Stielau for løgnaktige påstander. Som et bevis på det vesttyske samfunns sanne karakter, kan nevnes at Stielau ble suspendert fra sin stilling før saken var behandlet ved retten, og at kulturministeren i Schleswig-Holstein også har innledet tjenestesak mot ham.

Samtidig har en imidlertid ikke kunnet holde den vesttyske almenhet ukjent med den tvil som er reist om dagbokens ekthet. Dette har bl. a. foranlediget det store uketidsskrift «Der Spiegel» — som sannelig ikke kan anklages for noen kjærlighet til de gamle «nazistene» — til å gi en redegjørelse for hva som hittil er kjent gjennom vitner om opprinnelsen til

Det knøtt itte i noen.

Kanskje du Mina, sa a. Je sagde du ikke at du hadde noe du skulle ha sagt.

Nei — — — ja, je veit itte.

Men så labba je like godt opp på talerstolen og laga meg tel å komma fram med det je tenkte på. Men da kom det ei røst som av en basun som det står i skrefta. Det var hu Rosa Mellemstu. Hu har en stemme som en stut og karslig er a forresten au. Men hu driver garen sin fint, og det har a gjort sea mannen hennes døde for mange år sia.

Kast a Mina ut, hu har vori nassiss!

Da blei je sinna.

Nei det har jeg itte. Je er itte nassiss for det om jeg har vori med i NS, det er bare tysker a det som er nassiss. Derfor er je itte mere nassiss enn du er bolsjevik fordi du er venn med kommunist a. Men ellers skulle du itte tala vondt om nassissa. Det var nå tysker a du tente deg rik på under krigen. Du solgte materialer til flyllemmer og tel dolokk og mye anna, det gjorde itte vi i Øvsteli.

Men å gjorde tysker a og nassissa da, spør a. At opp maten for folk og slo ihjel en heil del. Nei takke meg tel kommunist a.

Du kan så si, dom har iallfall slått ihjel mange fleire folk enn tysker a gjorde.

Så så, braut foredragsdama inn. Vi skal vel ikke ha noen politisk debatt her. Det var vannet vi skulle samtale om.

Rekti, svarte je, det var det a vannet tel husmødrene.

La a Mine prate, var det noen som roppte.

dagbokens bokutgave. Hvis en merker seg disse opplysninger i forbindelse med de som er fremkommet fra annet hold, så blottes det temmelig bemerkelsesverdige forhold.

Allerede nå synes en å kunne slå fast at intet annet menneske enn fader Frank har sett og lest piken Annes oppteget. Ingen vet hvor mye av dem som finnes i bokutgaven. Og samtlige Annes skolekamerater og intime venner har uttalt sin forbauselse over at «hun kunne skrive noe slikt». Hennes backfish-interesser synes nærmest å ha vært rettet mot å bli en lysende Hollywood-stjerne.

Selve fremskaffelsen da Otto Frank etter krigen vendte tilbake til Amsterdam, viser i den fantasifulle versjon adskillige dunkle punkter. Det var den i dagboken omtalte «Miep», som tidligere hadde vært ansatt hos Frank, som overleverte papirene, og Miep bevitner nå at Otto Frank fra mai til oktober 1945 sammen med sin sekretær Isa Cauvern — gift med Franks venn Albert Cauvern — arbeidet med avskrift av dagbokoppteget. Etter at dette var klart, holdt disse to på fra oktober 1945 til januar følgende år med å utarbeide et

punkt i oppteget. Denne bearbeidelse, den andre i rekkefølge, ble forelagt Albert

Og så durte je i vegen. Det er detta vannet da som skal gjøra slike mirakler på flukta fra jorda. Nå spør je dere å dere mener. Såvidt je veit er det itte noen her som itte har vann i kjøkken og uthus, og likevel reise ungdommen. Affer gjør dom det? Fordi det å ærbe med jorda er dårligere betaill enn anna ærbe. Her på garane sliter dom alle, både mann, kjærring og onger, og likevel greier dom itte telsammens så mye som ein kar gjør det andre staer. Rett på detta så retter det andre seg av seg sjøl. Det er sant at vi har det for trabelt, vi bondekjærringer, det veit vi, så det behøver itte komma noen utafra og fortelle oss det. Trøtte blir vi ja, og vi kunne trenge litt ferie imellom vi au. Men det har vi bare hær gong vi ligger i barselseng, det.

Hu Mina har rett, brølte a Rosa, lat a få bli.

Men da for detta talerkvinnfolket opp igjen.

Ferie ja, det er noe vi greier med. Vi — hækken det nå var — vi har tenkt å bygge folkehoteiler hvor også landsens husmødre kan feriere og hvile ut for en billig penge. Det skal bli barnehager med betjening, så mødrene kan ta med seg barna når de reiser på ferie. De har ellers ikke så lett for å komme

Cauvern, som i egenskap av radiomann — han var lektor ved radioselskapet «De Vara» i Hilversum — var øvet i bearbeidelse av manuskripter. Og Albert Cauvern innrømmer idag uten videre at han foretok en omfattende omredigering av den maskinskrevne tekst, som før altså allerede hadde vært bearbejdet to ganger fra originalen.

Hvorledes originalen har sett ut, vet for tiden bare Otto Frank. Det eneste vitne utenom ham som har sett den, fru Isa Cauvern, begikk nemlig av ukjent grunn selvmord i juni 1946 ved å kaste seg ut av et vindu i sin bolig i Amsterdam.

Men — tydeligvis har Otto Frank latt også det av Albert Cauvern omredigerte og bearbejdede manuskript omskrive ennå en gang. Tre personer, venner av Frank, som denne konsulterte i forbindelse med bokutgivelsen våren 1946, kunne nemlig ikke huske at den tekst de ble forelagt bar spor etter Cauverns rettelser. En av dem, professor i avisvitenskap ved Amsterdam universitet Kurt Baschwitz erklærer også i en uttalelse, at det nå er på tide at Otto Frank offentliggjør den fullstendige og uredigerte tekst til den omstridte dagbok.

Dette krav bør være så

bøye seg for det. Nektet han å stille originalen til disposisjon for en sakkyndig, objektiv granskning, så må denne nektelse ansees å være en erkjennelse av at «Anne Franks dagbok» er en åpenbar svindel.

ut, de har ingen til å se etter de små.

Tusen takk, svarte je, det var rekti en fin tanke. Men hásdan blir det. Er bondekjærringene vælkomne, når dom kommer med ku og sau og gris og høner i følge? For det er itte bare onga det er vanskelig å komma frå, det er heile stellet på garden det.

Men dette er da bare vranghet, sa hu med foredraget. De skulle skamme Dem.

Hu Mina har rett, roppte a Rosa.

Du skjemma ut møtet for oss, var det en som sa. Je skulle tel å svare, men så bynte det å lokte så vederkvegende godt kaffi.

Vær så god og gå inn i den andre salen og forsyn dere med kaffi og biteti. Det var hu Martine som sto i døra.

Det var godt at kaffin kom i reite tid, ellers hadde vi nok tørna ihop noen hver. Det syntes vist den fremmede dama også. Je tenkte je skulle få tala ved a, men da fekk hu det så trabelt med å komma seg avsted.

Hilsen fra Kjærringdalen.

Mina Øvsteli.

Abonner på Folk og «Land»

Kommunismen i Irak

(Forts. fra side 5).

krigerske assyrer fra oldtiden, men er nestorianske kristne.

Allerede i første verdenskrig forsøkte ententen å hisse disse assyrer opp mot det osmanske rike, og oppnådde også gode resultater i den retning. Da britene skapte kongeriket Irak, var det ofte rivninger mellom muhamedanerne og disse assyrer, som gjaldt som tilhengere av den britiske mandatomakt. Endel stammer av disse assyrer slo seg ned under britisk beskyttelse ved Rawandus, hvor de var under sterk påvirkning av britiske og amerikanske misjonærer, som dessverre også brakte med seg venstresradikale tanker. Det er derfor ikke overraskende at mange av disse omvendte «assyrer» er lidenskapelige kommunister.

Også store deler av yezidene var lett å vinne for kommunismen. Yezidene er en religiøst avsondret del av kurderfolket, som bebor størsteparten av det nordlige Irak og den østlige del av Tyrkia. Yezidenes merkelige religion ble grunnlagt av den i 1162 avdøde sjeik Adi, hvis gravsted i Ain Sifni er sektens midtpunkt. De lærer at Gud for lengst er lei av verden

Kvalm av menneskene har han trukket seg tilbake og overgitt verden til «Maktens ånd», som de dyrker som «Melek Tawuz» (Kong Pfau). Man må altså ha makt og ikke sky noe middel for å skaffe seg makt. Denne macchiavellistiske religion blir meget fryktet av muhamedanerne, tilross for at yezidene personlig er harmløse kurdiske bønder. Det er nok at en yezid viser seg i en islamsk landsby med sin ildrøde turban for at alle barna løper skrikende vekk og landsbyboerne lukker sine dører for «djeviltilbederen». Da det ikke gis noen enklere vei til makt enn via den kommunistiske kommissar, har endel av yezidenes ungdom sluttet seg åpent til kommunistene.

Denne religiøse splittelse i Irak tilsvare også den folkelige oppdelthet. Det finnes 2 106 000 arabere i Irak og de utgjør den sterkeste folkegruppe. Til dem hører de store beduinerstammer schamar, muntefik, schawalisch og Toka, som alle er gløden motstandere av Kassem og hans kommunister. Den sterkeste folkegruppe er kurdene i nord, omkring 800 000 mennesker som snakker et indogermansk sprog. De er etterkommere etter de gamle medere og deres flertall er ikke kommu-

nistisk med unntagelse av yezidenes lille gruppe. Det finnes dessuten 120 000 iraner (persere) og 75 000 turkmener, halvt arabisert og meget antikommunistiske.

I det hele tatt støtter kommunismen i Irak seg ikke på et industriproletariat, men på store deler av det jødiske mindretall. Videre på rotløse kristne som er brutt løs fra sine småkirker (nestorianer og jakobiter) av angelsaksiske misjonærer, og på rotløse muhamedanere, til hvilke Kassem selv hører. Igrunnen dreier det seg når det gjelder kommunismen i Irak mere om en troskamp mot muhamedanerne under makt av kommunisme. Til disse grupper hører også de brølende kommunistiske masser i Bagdad, som stormet trykkeriet til den gamle fromme Sjeik Schawaf, far til oberst Schawaf, som falt i kamp mot kommunistene i Mossul. Den rasende mengde trampet her Koranen i støvet.

Det er derfor ikke så rart at det store universitet i Al Azhar har erklært «hellig krig» mot de gudløse kommunister i Irak og gjort denne krig til en trosplikt for enhver muhamedaner.

I virkeligheten er kommunismen i Irak en oppstand av de rotløse og gudløse hvis instinktive hat gjelder den arabiske nasjonalisme, fordi denne nasjonalisme er rettet mot den nedbrytende radikale ånd. Men også fordi islam i en ateistisk verden er et bolverk for troen på Gud, og en religion som i utpreget grad er tilpasset den arabiske menneskehet.

Sjeik Ahmed Mubarrak i Kairo formet sitt inntrykk fra et lengere opphold i Irak slik: «Dessverre har Vesten selv utbredt den hellige venstresradikale innstilling blant folket i Irak, og beklager seg altså med urette når denne stat nå blir kommunistisk. De amerikanske og europeiske misjonærer som forsøker å få muhamedanere til å forlate sin tro og som svekker de små kristne kirker i Østen, som vi muhamedanere alltid har skånet og beskyttet, vet ikke at de bare bereder veien for marxismen. Vi muhamedanere må vende oss mot forrederen Kassem og mot kommunismen i Irak, som blir tiljublet i den israelske kringkasting og presse. Vi må slutte enda fastere opp om den hellige Koran og om den beste mann vi har, Gamal Abd el Nasser. Han har nettopp vendt seg skarpt mot gudløsheten og tatt stilling for Islam. Han ser den store åndskamp i sin hele betydning». Omar Amin von Leers.

KJELDSTADLIS BOK

(Forts. fra s. 1).

For den som har delt det norske folks kår under okkupasjonen og fulgt litt med, må det dog virke påfallende med all denne utmaling av en «militær motstand», som med særdeles få unntagelser hverken var synlig for de hjemmeværende nordmenn eller for den tyske verne-makt! Hjemmefronten, med Berg, Berggrav, Schjelderup og Solem & Co. og de allerfleste av deres følgesvenner inntok en i alt vesentlig lyttende attityde, som billedet viser.

På bakgrunn av nedenstående dokumentasjon fra norske retsannaler, virker overhodet ordet «Hjemmestyrkene» sterkt overdrevet og altfor pompøst. Uten å ha dekning i historiske fakta slik som alle kunne iaktta dem (NB under okkupasjonen) tilsikter ordet å iklæ motstanden her i landet en militær karakter, hva den som bekjent ikke hadde, men først fikk etterat faren var over. Enkelte valgte seg den beskjefte — behørig plassert på nasjonalbudsjettet — å dikte oss om til et nasjonalt heltefolk med samurai ånd og det hele heroiske utstyr.

De tyske politi- og krigsrettsdommere Latza, Regis og Kehr ble frifunnet for sine dommer over Milorg-menn, hjemmefrontfolk etsetera, fordi disse var franktirører og ikke soldater i Haagerkonvensjonens forstand. I Retts-tidende s. 693—1946 heter det i lagmannsrettsdommen over Bruns, Schuberts og Clemens: «Retten finner imidlertid at de tiltalte ikke kan straffes for sitt forhold. Det gjaldt her å få fengslet en mann som de visste var våpensjef for en avdeling av Milorg». Og på side 703 står det videre: «Milorg, ble først mobilisert ved tyskernes kapitulasjon. Under okkupasjonen har virksomheten vesentlig bestått i organisasjon, soldat-utdannelse, etterretningstjeneste og endel sabotasjeaksjoner. Medlemmene bar herunder ikke uniform eller kjennetegn. De bar heller ikke sine våpen åpent. De har følgelig heller ikke hatt rettigheter som soldater etter Landskriksreglementets art. 1».

Jeg forstår ikke den på mange måter ellers solid virkende hjemmefrontforsker Kjeldstadli, når ovenstående kan innrangeres som militær motstand av Hjemmestyrkene, når vi den hele tid har for øye den norske militære kapitulasjonsavtale med tyskerne 10. 6. 40.

Noe annet er jo at man i det vide og brede kan beskrive patriotiske ønskemål og planer om en slik militær motstand under okkupasjo-

nen, planer som aldri ble realisert annetsteds enn i høyden på papiret. Faren ved slike bindsterke verker er imidlertid at de kan bringe folk til å tro at disse ting var så effektive overfor tyskerne, at de må tas i bruk igjen overfor den okkupasjon man i dag frykter. Denne antakelse har vi alltid advart mot! Det folk som ikke vil eller kan forsvare seg åpent og militært, må ikke starte med illegale snikløp. Det kan føre til folkets utslettelse.

Kjeldstadli er et oppkomme av interessante opplysninger.

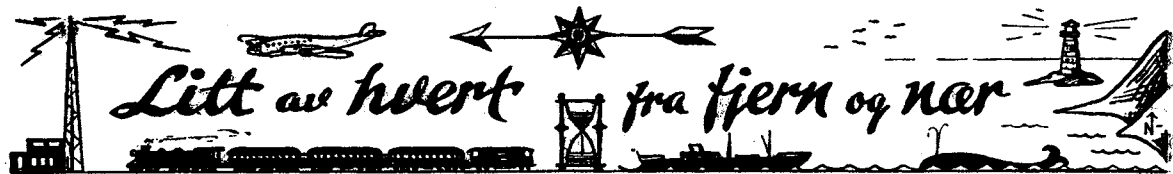
Når den ovenstående kritikk er avlevert, kan vi rolig sette oss ved Kjeldstadlis føtter. Han bringer et veld av interessante opplysninger av varig verdi. Les således på side 55: hva han skriver om britenes arbeid i forbindelse med deres planer om landgang i Norge før 9. april.

«I forbindelse med de britiske militære myndigheters operative planer ble fra årsskiftet 1939—40 deres militære etterretningsapparat i Norge utvidet og deres militære etterretningsarbeid i Norge ble intensivert. Britene opprettet flere «shippingkontorer» knyttet til britiske konsulater i Norge, som i Stavanger, Bergen, Alesund, Trondheim og Narvik. De britiske marineoffiserer ved disse interesserte seg særlig for norske havner, kai-anlegg, landingsmuligheter, jernbaner, gater og forpleiningsmuligheter for tropper. De rapporterte til den maritime gren av Secret Intelligence Service.

«Deres arbeid ble et ledd i britenes landgang i Norge. I samme forbindelse ble der en ukes tid før 9. april 1940 sendt fire sivilkledte britiske offiserer til Norge. Captain J. Watt Torrance ble sendt til Narvik, major Palmer til Trondheim, Captain Andrew Croft til Bergen og Captain Malcolm Munthe til Stavanger. Deres ordre gikk ut på å opprette radioforbindelse med Storbritannia og å forberede mottagelsen av de små avdelinger av britiske styrker. De skulle avvente et bestemt radiosignal. De skulle umiddelbart før landgangen ta kontakt med den øverste norske militære befalshaver i sine respektive avsnitt».

Norsk-britisk hegemonistrid.

Hjemmefront-nordmennene mente at sabotasjeaksjoner var det mest formålstjenlige. Britiske og amerikanske bombetokter var både fra utefronts og hjemmefronts innstilling delvis ansett som uvetlige, landsødeleggende i forhold til de oppnådde resultater. Den norske emi-

DET TYSKE BUNDESWEHR

Styrken av det tyske Bundeswehr har nå, etter hva Deutsche Soldaten-Zeitung meddeler nådd over 200 000 mann, hvorav på hæren ca. 125 000 mann og resten fordelt på flyvåpen og marine. Det er forutsatt at fredsstyrken i 1961 skal ha nådd opp i 350 000 mann, hvorav halvparten på hæren og en fjerdedel på hver av de andre våpenarter. Det er interessant å notere seg at over halvparten av de som har meldt seg til Bundeswehr er tidligere soldater og offiserer og resten vernepliktige. Det fremholdes at det er behov for enda flere yrkessoldater eller hvervede soldater som vi vel vil kalle dem. I de overfor angitte tall for 1961 er det forutsatt at halvparten

av hærens styrke skal være slike yrkessoldater og hele 75 pst. av mannskapene i de to andre våpenarter.

*

MERE PENGER TIL ISRAEL

Blant de amerikanske jøder er det satt igang en innsamlingsaksjon som det er forutsatt skal skramle sammen det lille beløp av 100 millioner dollars til finansiering av den planlagte nye innvandringsbølge til Israel fra Øst-Europa. De vil sikkert bli et uhyre brukbart tilskudd til de israelske kollektivbruk, siden de jo er vant til ordningen fra sine kommunistiske hjemland. Et annet spørsmål er naturligvis hvilken interesse de amerikanske finansjøder kan ha av denne kommunistiske bølge inn over

grantregjering i London protesterte flere ganger rasende over slike tokter som bombing av Vemork, Herøya og Vallø, bombing av Victoria Terrasse og mange andre nonchalante tiltak som ødela norske liv og verdier til ingen nytte. Kjeldstadli påviser at det under hele okkupasjonen var en norsk-britisk hegemonistrid, som dog dabbet noe av på slutten av verdenskrig II. Forholdet mellom utefront og hjemmefront ble heller aldri harmonisk. Han kan jo ikke godt skrive det, men det faktiske forhold var vel at britene ved slike tiltak ville tvinge tyskerne til represalier og henrettelser. Dermed ville det besatte folk kunne egges til hat mot okkupanten. Men hva hjalp det, all den stund den norske storindustri og det norske næringsliv i egen interesse gikk med full damp for tyskerne, stort sett uhindret av allverdens sabotasje, bombing, Lingekompani og Milorg?

Men vår kjære hjemmefronthistoriker Kjeldstadli blir under sitt forskingsarbeid, akkurat som tilfellet har vært med Hartmann, Skodvin, Wyller og kanskje spesielt Johan Vogt — i strid med eget affektbetont hjemmefrontsyn — betydelig om-snudd i retning av «objektiv» historieskrivning. Idet Folk og Land anbefaler våre folk å lese Kjeldstadli bok med forstand, skal vi avslutte anmeldelsen med noen ytterligere tekstprøver, f. eks. fra side 89:

«Allerede under felttoget i Norge våren 1940 oppsto et visst motsetningsforhold mellom nordmenn og briter. Dette ble utdypet etter at selve nederlaget var et faktum. Fra norsk synspunkt var britenes prestisje svek-

ket. Fra britisk synspunkt var nordmennene preget av **defaitisme**. Flere av de briter som hadde vært med i felttoget i Norge sluttet seg til SOE (organ for britisk motstandsarbeid) i London og Stockholm. De hevdet at nordmenn i sin alminnelighet ikke var særlig egnet til å delta i hemmelig militært motstandsarbeid. De var godtroende, åpne og snakkesalige. De måtte etter disse britenes mening lære «the lesson of security», og de måtte lære den «in the bitter School of experience». De måtte først lære å tie, før SOE kunne betro seg til dem. De måtte disiplineres til å akseptere britenes hegemoni i kampen mot den felles fiende.

Var den norske defaitisme erkjennelse av kapitulasjonen?

«De (SOE) så at de norske militære myndigheter i London i hele 1940 ikke var interessert i militære etterretninger fra Norge. (Som naturlig var! Norge hadde jo kapitulert! A. L.'s bemerkning). Den norske regjering og de norske militære myndigheter viste i 1940 ingen tegn til å ville organisere en egen hemmelig norsk militær motstand. Fra London ble det derfor av SOE (Special Operations Executive) først innledet den hemmelige militære motstand i Norge». (I dette arbeid søkte imidlertid SOE snart kontakt med Trygve Lie og Ljungberg jfr. Lie II, s. 250, 285. Jfr. SOE's «Progress Report» av 7. 12. 40 i FA, hylle 20, jfr. «Norwegian Policy» av 11. 12. 1940 i FA, hylle 28, mappe 8/9).

Videre skriver Kjeldstadli: «De britiske offiserer ved Den britiske legasjon i Stockholm fikk tidlig inn-

Midt-Østen. Som et ledd i innsamlingsaksjonen skal den jødiske dirigent Leopold Stokowski holde en veldedighetskonsert i Carnegie-Hall med det orkester som tidligere ble ledet av Toscanini.

*

PUSSIG

SPROGFORVIRRING

Det er pussig med dette sprogbruket. Sovjets Krusjtsjov, som fyller 65 år, skal i den anledning gi ut en bok som skal hete intet mindre enn «Mot seier i fredelig kappstrid med kapitalismen». Det er dette med fredelig vifester oss ved. Det er utrent som når Roosevelt og Churchill (samt naturligvis Stalin) snakket om krigsforbrytere og dermed mente noen små detaljister i tyske konsentrasjonsleire, eller de toneangivende norske jurister (med politiske bakmenn) snakker om rettsoppgjøret og dermed mener det uhørte overgrep som i rettens navn ble begått mot 100 000 landsmenn.

trykk av at den norske legasjon var den norske defaitismens høyborg. Den britiske militærattasjéen Sutton-Pratt rapporterte sommeren 1940 hjem til London at «I stedet for å være det travle sentrum for anti-tysk virksomhet og et hjem for norske patrioter som var rømt til Sverige, ligner den norske legasjon altfor meget en slagen hærs hovedkvarter, der man sitter og venter på å motta fiendens kapitulasjonsbetingelser overrakt gjennom de nøytrale svenske myndigheter. (Disse var jo forlengst godtatt og undertegnet. (A. L.). Unge nordmenn som hadde tilbakelagt flere hundre kilometer, skriver britten, ble bittert skuffet og henvendte seg i Den britiske legasjon».

A. L.

FOLK OG LAND

Ekspedisjon og kasse:
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser

Kr. 25,- pr. år, kr. 12.50 pr. halvår. Sverige og Danmark: kr. 29.00 pr. år, kr. 14.50 pr. halvår. Utlandet forøvrig: kr. 33.00 pr. år, kr. 16.50 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 35.00 pr. år, kr. 17.50 pr. halvår.

Løssalg 65 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte.

Bruk postgiror. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land

Sambandstrykkeriet

Oslo